

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, 9 lutego 2017 r.

Sekretarz Stanu
Stanisław Szwed

DRP.XI.073.7.2017.MK

Według rozdzielnika

W związku z informacją, przekazaną Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przez Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), dotyczącą niepokojąco dużej liczby umów o dzieło jako podstawy zatrudnienia cudzoziemców na polskim rynku pracy, zwracam się do Państwa z prośbą o przeprowadzenie działań informacyjnych wśród pracodawców, mających na celu uświadomienie im istoty umowy o dzieło oraz skutków nieprawidłowego zawierania umów.

Z danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż 32% rejestrowanych w 2016 r. oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi dotyczyło umowy o dzieło. Wprawdzie w porównaniu do 2013 r., kiedy umów o dzieło było ponad 50%, sytuacja poprawiła się, odsetek umów o dzieło jest nadal wysoki.

Przedmiotem **umowy o dzieło** jest zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła rozumianego jako osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy, lecz może także polegać na dokonaniu zmian w rzeczy już istniejącej, jej naprawieniu, przerobieniu lub uzupełnieniu albo na rozbudowie rzeczy, połączeniu z innymi rzeczami, dodaniu części składowych lub przynależności¹. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, powinien mieć byt samoistny, obiektywnie osiągalny i pewny. Nie powinno być uznane za dzieło coś, co nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na danym rynku rezultatów pracy, gdyż wówczas zatraciłoby swój indywidualny charakter dzieła². Dzieło powinno być wyrazem kreatywności i umiejętności. W przypadku umowy o dzieło

¹ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt II UK 39/13

istnieje możliwość poddania umówionego rezultatu sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych³.

W przypadku **umowy zlecenia, czy umów o świadczenie usług** przedmiotem jest zobowiązanie do wykonywania określonych czynności. Dla umów zlecenia właściwe jest wykonywanie powtarzalnych, odtwórczych czynności, bądź wykonywanie tych czynności w sposób ciągły lub zespołowy⁴.

Porównując zatem umowę o dzieło z umową zlecenia na pierwszy plan wysuwa się zobowiązanie wykonawcy umowy o dzieło nie do samego działania, lecz do uzyskania określonego dzieła jako rezultatu tego działania⁵. Wykonywanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest cechą charakterystyczną dla umów zlecenia⁶.

Dla zleceniobiorców obowiązkowe są ubezpieczenia: emerytalne i rentowe oraz wypadkowe. Ubezpieczenie chorobowe ma charakter dobrowolny. Przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy o dzieło nie ma obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że **charakter prawny umowy określa nie tylko sama nazwa umowy, ale przede wszystkim jej treść, a także warunki i okoliczności towarzyszące jej wykonywaniu.** W przypadku gdy płatnik nie dokona zgłoszenia do ubezpieczeń osoby, z którą zawarł umowę nazwaną umową o dzieło, a w toku postępowania wyjaśniającego, bądź kontroli zostanie stwierdzone, że faktycznie zawarta została umowa zlecenia albo umowa o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, **terenowa jednostka organizacyjna ZUS jest uprawniona do stwierdzenia obowiązku ubezpieczeń społecznych.** ⁷ ZUS otrzymuje informacje i dokumenty z kontroli Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie internetowej ZUS <http://www.zus.pl> pod linkiem: „Umowy zlecenia i umowy o dzieło w ubezpieczeniach społecznych”.

Z poważaniem
Stanisław Świercz

² wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 1999 r., sygn. akt IV CKN 152/00, z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. akt II UK 26/13, z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt II UK 115/13, z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt II UK 543/13 oraz z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. akt II UK 454/13

³ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt I CSK 403/12, Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006 r., sygn. akt III AUa 1700/05

⁴ wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 marca 2008 r., sygn. akt I ACa 83/08, Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 listopada 2012 r. sygn. akt III AUa 227/12, Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2012 r., sygn. akt. II UK 70/12

⁵ wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2014 r., sygn. akt. III AUa 596/13

⁶ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 402/12

⁷ art. 68 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Otrzymują:

1. Dyrektorzy Powiatowych Urzędów Pracy
2. Wojewodowie
3. Państwowa Inspekcja Pracy Główny Inspektorat Pracy
4. Komenda Główna Straży Granicznej
5. Business Centre Club - Związek Pracodawców
6. Konfederacja Lewiatan
7. Pracodawcy RP
8. Związek Rzemiosła Polskiego
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
10. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
11. Forum Związków Zawodowych
12. Polska Izby Przemysłowo – Handlowej Budownictwa
13. Polski Związek Pracodawców Budownictwa
14. Związek Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”
15. Polska Izba Handlowa
16. Izba Pracodawców Polskich
17. Krajowa Izba Gospodarcza
18. Polska Izba Przemysłowo – Handlowa Budownictwa
19. Polski Związek Pracodawców Budownictwa
20. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”

Do wiadomości:

1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych